

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державного контролю за використанням і охороною надр та посилення відповідальності за незаконне видобування, використання та незаконні операції з корисними копалинами місцевого та загальнодержавного значення
(реєстр. № 7298 від 09 лютого 2018 року)**

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 17 січня 2019 року (протокол № 76) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державного контролю за використанням і охороною надр та посилення відповідальності за незаконне видобування, використання та незаконні операції з корисними копалинами місцевого та загальнодержавного значення (реєстр. № 7298 від 09 лютого 2018 року), поданий народними депутатами України Дзюбликом П.В., Недавою О.А. та іншими (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою метою Законопроекту є розмежування повноважень у сфері державного контролю за видобуванням, використанням і охороною надр, а також посилення відповідальності за незаконне видобування, використання та незаконні операції з корисними копалинами місцевого та загальнодержавного значення.

Для досягнення мети авторами пропонується внесення змін і доповнень до Кодексу України про надра, Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та Кримінального кодексу України з метою встановлення державного контролю за видобуванням надр та посилення кримінальної відповідальності за порушення правил охорони надр.

Вирішуючи питання про відповідність Проекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Конституції України визначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до

законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8). Органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (частина друга статті 19 Конституції України).

Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави (частина друга статті 3 Конституції України). Для здійснення такої діяльності органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові і службові особи наділені публічною владою, тобто мають реальну можливість на підставі повноважень, встановлених Конституцією і законами України, приймати рішення чи вчиняти певні дії (підпункт 4.1 пункту 4 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 14 грудня 2011 року № 19-рп/2011).

Відповідно до Конституції України земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу (частина перша статті 13). Земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави (частина перша статті 14).

Використання власності не може завдавати шкоди правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства, погіршувати екологічну ситуацію і природні якості землі (частина сьома статті 41 Конституції України).

Виключно законами України визначаються: засади використання природних ресурсів; організація і діяльність органів виконавчої влади; діяння, які є злочинами, та відповідальність за них (пункти 5, 8, 22 частини першої статті 92 Конституції України).

Конституційний Суд України зазначає, що за своїм змістом пункт 22 частини першої статті 92 Конституції України спрямований не на встановлення переліку видів юридичної відповідальності. Ним визначено, що виключно законами України мають врегульовуватись засади цивільно-правової відповідальності (загальні підстави, умови, форми відповідальності тощо), підстави кримінальної, адміністративної та дисциплінарної відповідальності - діяння, які є злочинами, адміністративними або дисциплінарними правопорушеннями (основні ознаки правопорушень, що утворюють їх склад), та відповідальність за них. У такий спосіб Конституція України заборонила врегульовувати зазначені питання підзаконними нормативно-правовими актами та встановила, що лише Верховна Рада України у відповідному законі має право визначати, яке правопорушення визнається, зокрема, адміністративним правопорушенням чи злочином, та міру відповідальності за нього (абзац сьомий пункту 2 мотивувальної частини та підпункт 1.1 пункту 1 резолютивної частини Рішення від 30 травня 2001 року № 7-рп/2001).

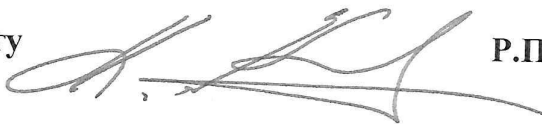
У Рішенні від 12 лютого 2002 року № 3-рп/2002 Конституційний Суд України зазначив, що Конституція України як головне джерело національної

правової системи є також базою поточного законодавства. Вона надає можливість урегулювання певних суспільних відносин на рівні законів, які конкретизують закріплені в Основному Законі положення (абзац перший підпункту 3.1 пункту 3 мотивувальної частини).

Прийняття законів Основний Закон України відносить до повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85).

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державного контролю за використанням і охороною надр та посилення відповідальності за незаконне видобування, використання та незаконні операції з корисними копалинами місцевого та загальнодержавного значення (реєстр. № 7298 09 лютого 2018 року), поданий народними депутатами України Дзюбликом П.В., Недавою О.А. та іншими, не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ